

ZYCIE NOWOGRÓDZKIE

DZIENNIK POSWIĘCONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Adres Redakcji i Administracji: NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja, Nr. 1. — Telefony 75 i 100.

Prenumeratę przyjmują: w BARANOWICZACH „Ekonomja”. — w STOLPCACH: p. Engman od g. 14—15.
Nr. KONTA P. K. O. 81.287. Szeptyckiego 49. Wydział Powiatowy, pok. 10.

RZUT OKA WSTECZ

Nawiązując do artykułu p. t. „O wychowanie obywatelskie”, w którym wskazałem na znaczenie czynnika wychowania obywatelskiego w Państwie, chciałbym obecnie te ogólne uwagi odnieść do stosunków panujących w Polsce.

Polska znajduje się w tem nieszczęśliwym położeniu, że będąc pozbawioną niepodległości w okresie, kiedy krystalizowały się państwowe organizmy narodowe, nie mogła siłą rzeczy wychować sobie obywateli, naigając ich do państwowo twórczego sposobu myślenia. Rolę wychowawczą przejęły wówczas na siebie państwa zaborcze, które w dusze nasze wtłaczały obce nam społeczno-polityczne systematy. Nasza znowu tradycja państwowa z okresu przedrozbiorowego nie dawała w tym kierunku pola do oparcia się. Polska z tego okresu była bowiem zaprzeczeniem pozytywnego nastawienia społeczeństwa do jej zasadniczych zadań, do jej dziełowej misji. Wybujały indywidualizm, dla którego kwintesencją działania była walka z emanacją państwa, miast jak w innych państwach stać się w dalszym rozwoju wypadków dziełowych promotorem społecznego i politycznego postępu, w Polsce znalazł wyraz w słynnym *liberum veto*.

Próbą zerwania z tą tradycją i wypowiedzeniem walki narzuconemu przez państwa zaborcze oportunistom społeczeństwa polskiego pogrążonego w okresie niewoli w śpiączce bezczynności był czyn Marszałka Piłsudskiego, który przez powołanie do życia siły zbrojnej nawiązał do polskich tradycji państwowych. Ideą tą jednak objęta była tylko garstka społeczeństwa. Ogromną większość nierozumiałe roli siły zbrojnej w danych warunkach, jako czynnika wychowawczego.

Jeżeli zatem chodzi o dziedzinę wychowania obywatelskiego, wyrobienia myśli państwowej, to Polska, ukazując się znow na widowni dziełowej natrafiła na zupełnie nieuprząną glebę, na glebę która w dodatku porośnięta była pozostawionymi nam w spadku po pań-

stwach zaborczych chwastami. Zaprzętnięta budową podstawowych urzędzeń państwowych, kwestię wychowania obywatelskiego jako i skomplikowaną, i wymagającą wiele czasu oraz całego szeregu warunków, których *ad hoc* stworzyć było niepodobno, Polska zostawiła zupełnie odległym.

Skutki owej smutnej konieczności nie dawały na siebie czekać. Już w zarania naszej niepodległości odżyły przejawy wybujałego indywidualizmu, tym razem znajdującego wyraz w ekshluzywności partyjnym i tem gorszego, że pozostającego w rażąco jawnej sprzeczności z podstawowymi interesami państwowymi i wysługującego się może nawet bezwiednie, a nie wykluczone, że i w dobrej wierze czynnikom obcym.

Historja wyda o tem kiedyś sąd sprawiwszy. Już teraz jednak można na usprawiedliwienie tego ekshluzywności partyjnego podać bezsporny fakt, że Polska dostała mu się darmo, że w trwałość Polski ta część społeczeństwa nie zupełnie wierzyła, że zatem, nie mając wiary we własne siły, z jednej strony szukała oparcia u innych, z drugiej kładła się w poprzek poczynając tej pozostałej części społeczeństwa, która pierwotnie wbrew nawiązywanej rzeczywistości pod wodzą Marszałka Piłsudskiego „na stos rzuciła swój życia los” i która wartość odryśkanej niepodległości oceniała miarą własnej przelanej krwi.

W podobnym zmaganiu się dwóch biegunowo różnych prądów, przy zmagajowaniu elementu państwowo-twórczego przez oportunistów politycznych, zagubiła się w czasie wojny z Rosją Sowiecką linja przewodnia misji dziełowej Polski, unaocznili się niedorozwój państwowy większości polskiego społeczeństwa. Okoliczności towarzyszące wyprawie kijowskiej i traktat rycki, którego stipulacje miast były wyrazem historycznych dróg rozwojowych Polski, były wypośrodkowaniem stanowisk partyjnych—są tego najlepszym dowodem. Obecne słupy graniczne na wschodzie to widome świadectwo dla przyszłych po-

kożeń, jak błędnymi drogami szła powstająca Polska, na jak niskim poziomie stało wychowanie obywatelskie decydującej wówczas większości społeczeństwa.

Dalsze dzieje Polski, to dalsza nieubłagana walka partyjnego ekshluzywności z Marszałkiem Piłsudskim, który z nakazu historii przyjął na siebie niewdzięczną rolę wychowawcy narodu, nauczyciela, wtłaczającego w niedorozwinięte państwowe móżgi abecadło nauki o państwie.

Karykaturalna redakcja konstytucji marcowej, zamach na Prezydenta Rzeczypospolitej ś. p. Gabriela Narutowicza, długotrwała podjazdowa walka ze wszystkimi, co ze strony Marsz. Piłsudskiego do ugruntowania Państwa zmierzano i cały szereg innych podobnych faktów, które dyskredytowały nas zagranicą, a wewnątrz pogłębiały coraz silniej nurtujący ferment, to broń, jaką posługiwała się ta część społeczeństwa, która w zaslepieniu partyjnym zagubiła myśl państwowotwórczą, która w walce z niemiałą sobie jednostką uosabiającą w danym wypadku przeciwników politycznych, szukała właściwego sensu państwowego życia, podporządkowywała w tej walce cały aparat państwowy.

Nie pomagały ojcowskie słowa upomnienia i przestrogi, jakie w krytycznych chwilach rzucił Marszałek Piłsudski w społeczeństwo. Rozpasanie ekshluzywności partyjnego w miarę upływu czasu przejawiało się z coraz to większą siłą, aż w parnietnych dniach majowych 1926 roku atmosfera była tak nędzowana, że wybuch nastąpił musiał. Padła historyczna decyzja z ust Marszałka Piłsudskiego.

Na chorym organizmie społeczeństwa dokonana została radykalna chirurgiczna operacja, która częściowo przywróciła społeczeństwo do przytomności, nauczyła je sylabizować abecadła. Zgrupowanie się dookoła osoby Marszałka Piłsudskiego szeregu niedawnych przeciwników, utworzenie grupy politycznej na szerokich, apartyjnych fundamentach przestankach zdawało się

Wydrukowano w NOWOGRÓDKU
WYDZ. POW. w NOWOGRÓDKU

REDAKCJA CZYNNA CODZIENNIE
z wyjątkiem świąt od g. 11 rano do g. 2 w nocy.
CENA-PRENUMERATY: miesięcznie 3.00
z odnośnieniem do domu 3.00

CENA OGŁOSZEŃ: przed tekstem 30 gr., w tekście (przed kolumną) 40 gr., za tekstem 15 gr. za milimetr jednoszpaltowy, drobne za wyraz 10 gr., posady i prace poszukiwane po 5 gr. za wyraz.
Fantazyjne i tabele o 50% drożej.

Złośliwa manifestacja niemiecka

WARSZAWA 21. VIII. Według wiadomości nadesłanych z Monachium odbył się tam kongres Niemców z wszystkich krajów europejskich. Na przewodniczącego kongresu obrano demon-

stracyjnie Ottona Ulitza skazanego przed kilku tygodniami w Katowicach na karę 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem na 3 lata za ułatwienie dezercji obywatelom polskim.

Krwawy terror na Litwie szaleje

WILNO (kor. wł.) Litewski Sąd Wojskowy odbywa w dalszym ciągu codziennie swoje posiedzenia. Wczoraj w nocy został skazany emigrant litewski Alsaukas, który rzekomo usiłował przemycić na Litwę maszyny piekielne. Ponieważ Prezydent Smietona nie ulaskawił skazanego, Alsaukas został

rozstrzelany. Rząd Waldemarsa w dalszym ciągu arestuje swoich przeciwników.

Wczoraj aresztowano cały szereg socjalistów, którym bezpodstawnie zarzuca się ściśle stosunki z emigrantami. Wśród aresztowanych znajduje się redaktor organu socjalistycznego Dągys.

Dziennikarz członkiem Czerezwyczakji

WILNO, 21. VIII. Wśród emigracji rosyjskiej wywołała wielkie wrażenie wiadomość, że zastępca redaktora gazety rosyjskiej w Wilnie Jan Zybko był przed objęciem swego stano-

wiska członkiem czerezwyczakji. Wyszło to na jaw teraz, kiedy Zybko starał się o paszport zagraniczny celem wyjazdu do Brazylii.

Ołbrzymi wybuch amunicji

Rumuński fort Domnesti wyleciał w powietrze

BERLIN 21. VIII. Biuro Wolffa donosi z Budapesztu, że nadeszły tam wiadomości z Bukaresztu o ołbrzymim wybuchu amunicji, który miał nastąpić w pobliżu Bukaresztu o godz. 9 wieczorem. Wśród publiczności zapanowała panika, ponieważ wkrótce okazało się, iż fort Domnesti położony o 20 km. od Bukaresztu wyleciał w powietrze. W forcie tym znajdowały się składy amunicji nienadającej się do użycia i przeznaczonej do zdemontowania. W nocy fort miał tworzyć jedno morze płomieni.

Dalsze informacje o eksplozji w forcie Domnesti stwierdzają, że wybuch słyszany był niemal

w całym Bukareszcie. Krwawa łuna widziana była w odległości kilkunastu kilometrów. Strefa eksplozji została natychmiast zamknięta przez kordon wojska. W czasie wybuchu na forcie znajdowała się kompanja żołnierzy, złożona z 90-ciu ludzi z kapitanem i dwoma oficerami na czele. Doryczczas nie można było stwierdzić ilu ludzi zginęło. Szkodę wynoszą kilkanaście milionów lei. Pogłoska o tem, jako-by powodem eksplozji był zamach zbrodniczy, dotychczas wydaje się bezpodstawną. Pożar i dalsze mniejsze eksplozje trwały w ciągu dzisiejszego rana w dalszym ciągu.

świadczyc, że nareszcie społeczeństwo zaczyna wkraczać na właściwą drogę.

Jak wskazał dalszy rozwój wypadków bolesna ta operacja dała częściowe tylko wyniki. Zachowanie się większości sejmowej podczas rozpraw budżetowych, sprawa b. min. Czechowicza, zaostrenie kursu opozycyjnego przez stronnictwa, które wyrzucone zostały poza nawias wpływu na bieg spraw państwowych, to okopy, które dla jutra Polski, dla oczyszcze-

nia atmosfery, narzuconej Polsce przez tradycję i okres zaborczy, trzeba będzie jeszcze zdobywać. Na szczęście ofensywa, która z powodzeniem uczy obywatela abecadła państwowotwórczego myślenia, znajduje się w pełnym biegu i nic nie wskazuje na to, by mogła być powstrzymana za okopów bronią się, zbyt przestarzała, zbyt zdyskrytytowana w oczach społeczeństwa bronia, aby ich nawet bez ataku wcześniej czy później zająć nie można.

Zażegnane przesilenie na Łotwie

Utworzony na Łotwie w rezultacie ostatnich wyborów...

Okazja nadała się nielada. Nowy sejm uchwalił...

W związku z kampanią „landwehrowska” zasedł właśnie fakt osobliwy...

Zwolnienia nadzwyczajnej sesji sejmowej nie nastrożają...

Z wielkiej chmury — mały deszcz. Szef rządu koalicyjnego...

Nadzwyczajna sesja sejmowa, która rozpoczęła się...

Minister Kwiatkowski na otwarciu Targów Lwowskich

Powrót do ojczyzny 900 włościan szwedzkich

Z rąk socjalistów wymknęła się doskonała okazja...

Zebrań wymaganych przez konstytucję 34 podpisów dla

Nowe potyczki w Mandżurji — Noty Chin i Sowiearów

TOKIO 21.VIII. Urzędowy komunikat z Mukdeny...

Po utarcze oddziały sowieckie wycofały się.

W pobliżu Taipingling na linii kolei wschodnio-chińskiej ostrzegano pociąg...

Również w oficjalnym komunikacie z Mukdeny...

Agencja „Nipon Dempo” donosi

Włosi przeszkoda

HAAGA, 21.8. W kolach do brze poinformowanych...

„Punkt zwrotny w stosunkach angielsko-amer.”

LONDYN „Daily Telegraph” podaje sensacyjną wiadomość...

Tutejsze koła polityczne uważają fakt ten...

Drugi dzień pobytu ministra belgijskiego w Warszawie

Dnia 20 b.m., tj. w drugim dniu pobytu swego w Warszawie...

ANGLICY EWAKUJĄ?

BERLIN 21. VIII. „Vossische Zeitung” donosi...

Srebrny wieniec na trumnie s. p. mjr. Idzikowskiego

Klub sportowy „Lechia” Lwów złożył na trumnie...

W przemyśle francuskim daje się odczuć...

Włosi przeszkoda

HAAGA, 21.8. W kolach do brze poinformowanych...

Konferencja angielsko-amerykańska

LONDYN „Daily Telegraph” podaje sensacyjną wiadomość...

Tutejsze koła polityczne uważają fakt ten...

Drugi dzień pobytu ministra belgijskiego w Warszawie

Dnia 20 b.m., tj. w drugim dniu pobytu swego w Warszawie...

Ułgi dla eksportu

W ostatnich tygodniach, Międzyministerialna Komisja...

Co słychać nowego?

Dziś: Tymoteusza Jutro: Filipa Ben

Biuletyn stacji meteorologicznej w Nowogrodzku

Godz. 6.17. — Ciśnienie powietrza 767; kierunek wiatru północny...

Godzina 12.17. Ciśnienie powietrza 763; kierunek wiatru poł. wschodni...

Godzina 20.17. Ciśnienie powietrza 766; kierunek wiatru północny...

Przyjazd wojewody lubelskiego p. Remiszewskiego

W dniu wczorajszym bawił w Nowogrodzku wojewoda lubelski...

Jeszcze o pożarze w Koreliczach

Jak wynika z obliczeń, których dokonały władze...

Zgubiona księżeczka wojenna

ksiazeczka wojenna, wydana przez PKU Lida...

Zgubiona kieszonkowa

Wschodnią kieszonkową, wydaną przez PKU Lida...

Zgubiona kieszonkowa

Wschodnią kieszonkową, wydaną przez PKU Lida...

Z posiedzenia Rady Miejskiej

Na posiedzeniu Rady Miejskiej, które odbyło się...

Z SĄDÓW

Przekazanie Sądowi Okręgowemu w Nowogrodzku...

Uroczystości zamknięcia półkolonii letnich

DUBNO 19. VIII. 1929 r. Odbyło się tu poselskie zebranie...

KRONIKA LIDZKA

Dnia 19 sierpnia do mieszkania Zielińskiego...

Zycie sportowe

Dnia 19 sierpnia wzięty został na boisku w Zamku...

Z więziennictwa

W niedzielę 1-go września r. bież. w więzieniu lidzkim...

Planina obecnie już znajdująca się w Poznaniu

„Grand Prix” ze złotym medalem w Paryżu...

Przez moje okno

Mój przyjaciel jest entuzjastą nowoczesnych środków lokomocji...

Autobus

Autobus pozatem ma duże dogodności i znacznie się różni od kolei...

Z działalności Bezpartyjnego Bloku

Wybory do Rady Gminnej w Jablonie...

Uroczystości zamknięcia półkolonii letnich

DUBNO 19. VIII. 1929 r. Odbyło się tu poselskie zebranie...

KRONIKA LIDZKA

Dnia 19 sierpnia do mieszkania Zielińskiego...

Zycie sportowe

Dnia 19 sierpnia wzięty został na boisku w Zamku...

Z więziennictwa

W niedzielę 1-go września r. bież. w więzieniu lidzkim...

Przez moje okno

Mój przyjaciel jest entuzjastą nowoczesnych środków lokomocji...

Autobus

Autobus pozatem ma duże dogodności i znacznie się różni od kolei...

Z działalności Bezpartyjnego Bloku

Wybory do Rady Gminnej w Jablonie...

Uroczystości zamknięcia półkolonii letnich

DUBNO 19. VIII. 1929 r. Odbyło się tu poselskie zebranie...

KRONIKA LIDZKA

Dnia 19 sierpnia do mieszkania Zielińskiego...

Zycie sportowe

Dnia 19 sierpnia wzięty został na boisku w Zamku...

Z więziennictwa

W niedzielę 1-go września r. bież. w więzieniu lidzkim...

Przez moje okno

Mój przyjaciel jest entuzjastą nowoczesnych środków lokomocji...

Autobus

Autobus pozatem ma duże dogodności i znacznie się różni od kolei...

Z działalności Bezpartyjnego Bloku

Wybory do Rady Gminnej w Jablonie...

Uroczystości zamknięcia półkolonii letnich

DUBNO 19. VIII. 1929 r. Odbyło się tu poselskie zebranie...

KRONIKA LIDZKA

Dnia 19 sierpnia do mieszkania Zielińskiego...

Zycie sportowe

Dnia 19 sierpnia wzięty został na boisku w Zamku...

Z więziennictwa

W niedzielę 1-go września r. bież. w więzieniu lidzkim...

Przez moje okno

Mój przyjaciel jest entuzjastą nowoczesnych środków lokomocji...

Autobus

Autobus pozatem ma duże dogodności i znacznie się różni od kolei...

Z działalności Bezpartyjnego Bloku

Wybory do Rady Gminnej w Jablonie...

Uroczystości zamknięcia półkolonii letnich

DUBNO 19. VIII. 1929 r. Odbyło się tu poselskie zebranie...

KRONIKA LIDZKA

Dnia 19 sierpnia do mieszkania Zielińskiego...

Zycie sportowe

Dnia 19 sierpnia wzięty został na boisku w Zamku...

Z więziennictwa

W niedzielę 1-go września r. bież. w więzieniu lidzkim...

Z Powszechnej Wystawy Krajowej

Pawilon Polski Współczesnej na P. W. K.

Skromnie w kątku za Pawilonem Ministerstwa Poczt i Telegrafów wybudowano niewielki, ale estetyczny pawilonik, który zawiera najcenniejsze bodaj z całej Wystawy eksponaty. Jest to Pawilon Polski Współczesnej poświęcony najważniejszym wiadomościom o Polsce, podanym jasno i zwięźle.

Pawilon został wzniesiony z inicjatywy Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z funduszy przeznaczonych na ten cel przez Radę Ministrów oraz Zarząd P.W.K.

Najbliższym eksponatem jest mapa plastyczna Polski powierzchni około 22 m², wykonana w skali poziomej 1:200.000, w skali pionowej 1:10.000. Na plastycznym tle rzeźby uształtowania pionowego oznaczono granicę Rzeczypospolitej, sieć rzeczną, sieć kolei żelaznych oraz miasta o zaludnieniu powyżej 50.000 mieszkańców. Mapa umieszczona jest poziomo w środku pawilonu na podium w kształcie foremnego ośmiokąta, którego boki odpowiadają czterem głównym i czterem pośrednim stonom świata.

W ścianach pawilonu zamiast szyb wprowadzone są diapozytywy (przezroczyste fotografie) w liczbie 186, charakteryzujące krajobraz, ludność, architekturę, przemysł i rolnictwo w Polsce. Posuwając się od ściany północnej wokół Pawilonu zobrazowane są: Warszawa i woj. warszawskie, Wilno i woj. wileńskie, woj. nowogrodzkie, Polesie, Wołyń, Lwów i woj. lwowskie, Karpaty wschodnie, Beskid, Kraków, Pienniny, Tatry, Śląsk, Łódź, Poznań i woj. poznańskie, woj. pomorskie; dwie ściany poświęcono polskiemu morzu i Gdyni.

Nad diapozytywami umieszczone są na metalowych sztach barwne tablice, umiające graficznie najważniejsze wiadomości statyczne o Polsce. Tablice w liczbie 28 charakteryzują: położenie 28 charakterystycznych miast i ludność, wielkie miasta, zmniejszenie wojenne, kulturę i oświatę, rolnictwo, hodowlę, przemysł, handel, warunki pracy, majątek narodowy, oszczędność, komunikację.

Budowę Pawilonu dokonała Dyrekcja P.W.K. według projektu architektonicznego p. Jana Witkiewicza—Koszczyca. Wszystkie eksponaty zostały przygotowane w Wydziale Oświaty Pozaszkolnej Ministerstwa W. R. i O. P., przy czym mapę plastyczną wykonano pod kierunkiem kpt. Spindlera, diapozytywy zebrał p. J. Kołodziejczyk ze zbiorów najwybitniejszych artystów fotografów, a tablice o Polsce opracował p. M. B. Goddecki, wykonał zaś artysta malarz St. Witoszyński.

Zjazd Polaków z ziemi najbardziej uciskanych

W niedzielę dnia 25 sierpnia r. b. zbiera się w poznaniu zjazd Polaków z Warmji, z Mazur i ziemi Malborskiej; wezmą w nim też udział uchodźcy z tych ziem i byli działacze plebiscytowi.

Obrazy rozpoczną się o godz. 10 rano w hali reprezentacyjnej P.W.K.; zjazd popiata przedstawiciel dyrekcji P.W.K. i adwokat Czudowski z Olsztyna. Następnie prof. Feliks Nowowiejski, pochodzący z Warmji, odegra na organach utwory własne: „O Warmjo moja miła” i „Pieśni Mazurów”. Następnie uczestnicy zjazdu udadzą się na zwiedzenie P.W.K.

KĄCIK RADJOWY

Foto-cela pilnuje przejazdów kolejowych

W okolicach Melbourne'ego zastosowano foto-celę do pilnowania przejazdów kolejowych. Funkcję tę spełnia niewielki aparat, ostregający przed ewentualnym niebezpieczeństwem—automobilistów, przejeżdżających, po cieniu tor kolejowy. Wynalazcą tego aparatu jest Dr. Keat, którego żona i dzieci padły ofiarą tragicznego wypadku, spowodowanego niedopilnowaniem toru na jednym z takich przejazdów. Ostregacz drga. Keata woła na jadących donośnym, ludzkim głosem, którego niespodziewany rozdzwiek wstrząsa najsilniejsze nerwy. Dzieje się to w sposób następujący: światło latarni samochodu pada na foto-celę; ta zamyka obwód elektryczny i powoduje tem samem uruchomienie gramofonowej taśmy, przekazującej swe ostrzeżenie instalacji amplifikacyjnej, następnie zaś—głośnikowi.

Baird zamienia noc w dzień

Baird wynalazł aparat telewizyjny pozwalający widzieć na odległość przedmioty połączony w ciemności. Na czem polega zasada tego nowego wynalazku z bajki? — Wiadomo, że światło tak samo, jak fale elektromagnetyczne, którym zawdzięczamy programy radiowe, są zjawiskami spowodowanymi drganiami eteru. Powinowactwo tych dwóch promieniowań—postrzegalnego i niedostrzegalnego dla oka jest sprawą powszechnie znaną; o ile zaś chodzi o różnicę pomiędzy niemi, jest

ona uwarunkowana niewielką długością fal świetlnych w porównaniu z falami natury elektromagnetycznej. Krótka fala elektro-magnetyczna jest jeszcze kilka tysięcy razy dłuższą od najdłuższej fali światłowej. Otóż pomiędzy jedną a drugą znajduje się w skali częstotliwości drgań eteru (do niedawna jeszcze tajemnicza) strefa zajęta przez t. zw. ultra-czerwone promienie. Promienie te, niewidzialne dla oka, a więc nie rozsviecające ciemności, mogą być uwidocznione za pomocą foto-celi. Wyobraźmy sobie teraz wielkie, specjalnej konstrukcji, projektor, sondujący mroki nocne tymi właśnie ultra-czerwonymi promieniami i wydobywające za przyczyną foto-celi, na ekran widoczny dla całego świata—wszystko, co się kryło w ciemności...

Taką jest w najogólniejszych zarysach zasada aparatu Bairda, nazwanego przez niego „Noktowizorem”.

Ilość radio-pajęczarzy w sowieckiej Rosji

Przeprowadzona ostatnimi czasy kontrola ilości radio-słuchaczy w sowieckiej Rosji dała następujące nieoczekiwane wyniki: na jednego radio-słuchacza ucczwicie uiszczającego abonament przypada w Z. S. S. R.—trzech radio-pajęczarzy. Do wniosku tego komisja kontrolująca doszła na mocy zestawienia pomniejszych danych: same tylko trusty „Elektrosiaw” i „Momsa” wyprodukowały w ciągu ostatnich dwóch lat—400.000 aparatów odbiorczych; tyleż musiały wyprodukować pozostałe wytwórnice radio-sprzętu w Rosji w latach 1927—1928. Biorąc pod uwagę, że 1) rachunek komisji

nie uwzględniła produkcji lat 1925 i 1926, 2) że samoczynna wytwórczość odborników jest w Rosji ogromnie rozpowszechniona, 3) że o eksporcje rosyjskiego radio-sprzętu niemożo być mowy, 4) że radio wytwórczość rosyjska nie jest w stanie poddać zapotrzebowaniu ludności na odborniki—przychodzi się do wniosku, że w chwili obecnej w granicach Z. S. S. R. jest w użyciu mniej, niż 1.250.000 aparatów odbiorczych. Ponieważ zaś ilość zarejestrowanych radio-słuchaczy nie przewyższa 368.000—ilość radio-pajęczarzy dosięga olbrzymiej cyfry 900.000.

RADJO PROGRAM

WARSZAWA, data 1411

Czwartek 22 sierpnia
11.56—12.10. Sygnał czasu
12.05—12.50. Muzyka z płyt gram.
13.00. Wiadomości z P.W.K.
13.00. Kom. meteor., kom. przysto dne
15.20. Odczyt z cyklu org. przez Min. Spraw Zagran. p. t. „La politique étrangere de la Pologne au mois de Juillet”.
15.40. Kom. gospod.
16.15. Kom. L.O.P.P.
1.30. Program dla dzieci.
17.15. Kom. przysto dne.
17.50. Odczyt z działu „Wojskowość”.
17.50—18.00. Ostatnie nowiny z Wystawy.
18.00. Koncert solistów.
19.00. Rozmaitości.
19.25. Kom. roln. i meteor.
19.56—20.05. Sygnał czasu.
20.05—20.30. „O zwierzętach w morskich głębiach”.
20.30. Koncert wieczorny.
22.00. Kom. meteor.
22.10—0.30. Transm. z „Qui Pro Quo”.

Piątek 23 sierpnia

11.56—12.05. Sygnał czasu z Warsz.
12.05—12.50. Koncert z płyt gramof.
12.50. Wiadomości z PWK z Pozn.
13.00. Kom. met., kom. przysto dne.
15.40. Kom. gosp.
16.30—17.15. Muzyka płyt gram.
17.15. Z podróży sprawozdawcy radiowego.
17.25. „W oddziale paleontologicznym British Museum”.
17.50. Ostatnie nowiny z P. W. K.
18.00. Koncert popularny.
19.00. Rozmaitości.
19.25. Kom. roln. i met.
19.56—20.05. Sygnał czasu.
20.05. „Eugenika jej cele i zadania”.
20.30. Koncert symfoniczny z Doliny Szwajcarskiej.
22.15. Kom. meteor.
22.05. Kom. PAT.
22.20. Kom. polic., sport., nadpr.

Z gdańskiego rynku drzewnego

Popyt na drzewo ze strony Anglii ostatnio stale się zmniejsza, co pozostaje w związku z ferjami, jakie trwać będą do połowy września. Ceny sleeprow i podkładów—bez zmian. Drzewo liściaste zyskuje sobie w Gdańsku coraz większe znaczenie, w miarę, jak zmniejsza się wywóz drzewa miękkiego. Dowóz okrągłaków dębowych z Polski maleje, natomiast dostateczną jest ilość dębowego drzewa tartego, która pokrywa w zupełności zapotrzebowanie.

W pierwszym półroczu r. b. fachowych takie kształtowanie się wywozu pozostaje w związku z wysokimi cenami drzewa okrągłego w Polsce i konkurencją drzewa rosyjskiego.

Import maszyn rolniczych do Rosji Sowieckiej

Przed wojną Rosja pokrywała swe zapotrzebowanie maszyn rolniczych na rynkach angielskich, niemieckich, austriackich, a nawet amerykańskich. Niektóre maszyny prostej konstrukcji, a zwłaszcza narzędzia rolnicze, produkowano też w kraju.

Po wojnie wszelkie stosunki z Rosją sowiecką przez długi czas były przerwane. Po nawiązaniu ich, pierwszymi dostawcami byli Niemcy i Czesi, wymagania jednak rosyjskie były tak wygórowane i niewspółmierne z praktyką, że większość dostawców wycofała się z transakcji z Rosją. Obecnie tylko nieliczne fabryki dostawiają na rynek rosyjski z Czechosłowacji maszyny do obróbki ziemi, a z Austrii młocarnie i triery, z Szwecji maszyny mleczarskie, a ze Stanów Zjednoczonych żniwiarki i traktory.

W. BORKOWSKI WILNO

Mickiewicza 5, Tel. 372. — Filija Ś-to Jańska 1, Tel. 371.

Skład papieru, materiałów piśmiennych, rysunkowych, kreślarskich i malarskich.

Dział zabawek, obrazów i ram.

Dostawa do Biur i Szkół
PO CENACH B. DOSTĘPNYCH

Zgubiono duplikat książki wojkowej wydanej przez PKU. Baranowice 21.VI 1925 r. Nr. 427, rocznik 1888 na imię Fajwel Halperny. Baranowice, Szptyckie. go 26. —3

ROZMAITOŚCI

Samochody bez przednich osi.

W tegorocznym paryskim salonie samochodowym, w którym wystawiono cały szereg wynalazków i ulepszeń w dziedzinie samochodowej, szczególną uwagę budzi model samochodu inżyniera de Lavand. Samochód ten poza zastosowaniem szeregu udoskonaleń, posiada jako najbardziej interesującą nowość osobne resory, dla każdego z przednich kół, nie posiada zaś zupełnie przednich osi. Urządzenie to ma zapobiegać silniejszym wstrząsom. Drugą cechą charakterystyczną modelu inżyniera de Lavanda jest umieszczenie dwu kierownic—jednej z przodu wozu, a drugiej z tyłu, co ma umożliwić kierowanie samochodem na zmianę przez dwie osoby bez zatrzymywania wozu i co—jak twierdzi wynalazca—predisponuje ten nowy typ samochodu specjalnie do wyścigów.

Józef Klódecki WILNO, Zamko wa 17 (obok kościoła Św. Jana), tel. 928. TANIĘ ZRÓDŁO: Ponczoch, rekawiczek, swetrów, bluzek, sukien, bielizny damskiej, męskiej i innych przedmiotów konfekcji galanterji, płótna bielizniane, koldry walowe i pluszowe w WIELKIM WYBORZE. 1055—15

Dobór znakomitych maszyn:

TRAKTORY wolnobieżne „MUNKTELIS” do ropy naftowej.
MOTORY „MUNKTELIS” do ropy naftowej o sile 7 do 50 K. M.
MOTORY — „MASSEY-HARRIS” do nafty o sile 1½, 3, 4½ i 6 K. M.
MŁOCARNIE czyszczące motorowe firmy VICHTERLE i KOVARNIK różn. wielkości.
BUKOWNIKI i TARKI do konicyny patent. ROHOWSKIEGO.
TRIEURY do zbóż ozimych i jarych MAROTTA.
GRZECHOTKI (treszczotki) i TRIEURY do czyszczenia siemienia Inianego org. SZULTEGO.
MŁYNY motorowe „SVEA” (udoskonalony typ młyna „Ekonom”) przenośne, różnej wielkości.
MŁYNY walcowe „WESTFALJA” różnej wielkości.
MŁYNY BRUNNERA z pyłem, do kieratu, niezbędne w każdym gospodarstwie.

— poleca —

Zygmunt Nagrodzki

w WILNIE, ul. Zawalna Nr. 11-a.

DOGODNE WARUNKI KUPNA.

1302

MIĘSKIE KINO KULTURALNO-OŚWIATOWE

DZIŚ I DNI NASTĘPNYCH

Arcypikantny barwny film p. t.

„DZIEWCZĘCY RAJ”

MARJA PAUDLER, LIVIO PARANELLI, GEORG ALEXANDER

Wkrótce „KAPITAN KRÓL. GWARDJI”

Początek seansów: w sobotę i niedzielę o godz. 5, 7 i 9-jej; w dniu powszednie o godz. 7 i 9-jej
Ceny miejsc: Łoże 2 zł., I miejsce 1 50 gr., II miejsce 1 zł., III miejsce 70 gr.

Juz wkrótce: Kapitlan król. gwardji

Juz wkrótce: Kapitlan król. gwardji